

Pere Alberch i Vié
(2.11.1954 - 14.3.1998)

El proppassat 14 de març de 1998 donàrem el darrer adéu a l'amic Pere Alberch, mort inesperadament a Madrid el dia abans. Encara no feia quatre anys que vaig fer la seva presentació a l'Institut d'Estudis Catalans, quan hi ingressà com a membre corresponent. Sembla oportú, ara, recordar alguns dels fets que motivaren aquella candidatura.

Si haguéssim de definir la personalitat científica de Pere Alberch en poques paraules, ens decantaríem per dues coses. La primera, un esperit crític insubornable i constant. La segona, una capacitat atlètica per a saltar les barreres de l'especialització i ser capaç de pensar i actuar des d'una òptica veritablement transdisciplinària. Això queda ben palès en els seus treballs per a conciliar

els problemes de l'evolució i del desenvolupament, que són els que li donaren el gran prestigi internacional de què gaudí. Fascinat per la morfogènesi i l'evolució de l'estructura i la forma corporals i per la mecànica de la morfogènesi, fou capaç de combinar a la vegada conceptes d'enginyeria, de matemàtiques, de genètica i d'evolució. Un repte no gens fàcil, a l'abast tan sols d'un tarannà renaixentista però familiaritzat amb totes les armes de la *hightech*.

Com que no puc explicar tot allò que voldria, hauré d'adreçar el lector a les notes bibliogràfiques ja publicades. Tal vegada la millor és la de David B. Wake (publicada a *Nature*, núm. 393, 1998, p. 632), que fou un dels directors de la seva tesi doctoral. Una altra, segurament més subjectiva, és la que vaig fer jo mateix fa uns quants mesos per a la Universitat de València (publicada a *Mètode*, núm. 19, 1998, p. 6). Tanmateix, no puc deixar d'esmentar que Pere Alberch va néixer a Badalona l'any 1954. Que féu els estudis de biologia a la Universitat de Kansas i a la Universitat de Califòrnia, a Berkeley, on va fer la seva tesi doctoral, que acabà el 1980. Que aquest mateix any es traslladà a la Universitat de Harvard, a Cambridge (Massachusetts), on ocupà els càrrecs de professor ajudant de biologia i de conservador ajudant d'herpetologia al Museu de Zoologia Comparada. I que el 1985 fou nomenat professor associat de biologia de la Universitat de Harvard, càrrec que exercí fins al 1989, any en què es traslladà a Madrid per ingressar en el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) com a professor d'investigació i com a director del Museu Nacional de Ciències Naturals.

Val a dir que el seu pas per la direcció del museu de Madrid fou escadusser i no gaire agraït. Em consta que hi posà el millor del seu entusiasme i que se l'arribà a estimar, el museu. Però les circumstàncies, en especial les generals —vull dir de política científica, si és que aquests mots tenen algun sentit en aquest país—, no hi van contribuir gaire. Tal vegada fou un amor incompès, com passa sovint amb els amors. En els darrers temps els seus ulls s'adreçaven a València, vers el projecte de l'Institut de Biodiversitat, del qual parlava sovint i amb molta illusió. Com sempre, hi hauria abocat el bo i millor del seu entusiasme. No va poder ni començar. Una gran pèrdua. Per a tots.

Xavier Bellés i Ros
Secretari de la Secció de Ciències Biològiques
de l'Institut d'Estudis Catalans